

Verslag Helios vergadering 8 februari 2026

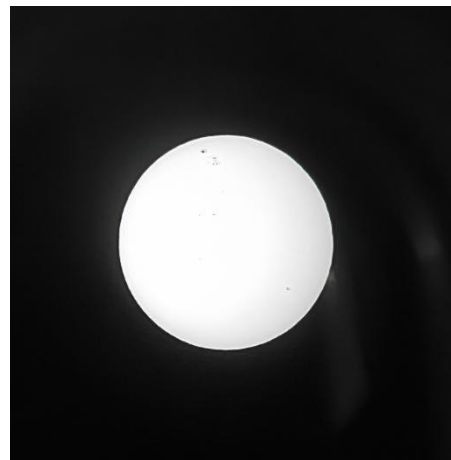
Aanwezig: Leo, Philip, Patrick, Walter, Pascal, Johan L, Johan R, Bart, Dany, Jacqueline, Roger, Jan L., Rita, Dirk

Verslag: Pascal Hilkens

Gastspreekster: Helen Peeters

Waarneming

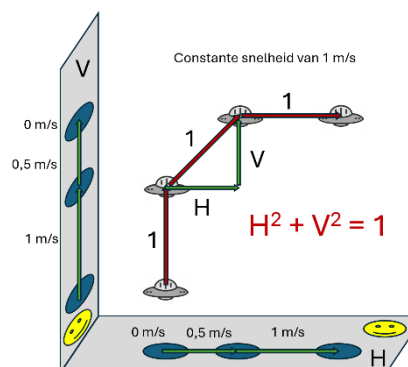
Het weer is zonnig en Johan R roept op om aanwezig te zijn voor de vergadering, om 13h, voor het waarnemen van de zon. Johan R stelt zijn refractor 105 f/5 met witlichtfilter op, terwijl Pascal zijn H-alfa SolarMaxIII DS 70 f/5.7 opstelt. De grote zonnevlek AR4366 is zeer actief en mooi te zien in beide kijkers.

Helios kwartier.

Patrick spreekt over ruimtetijd anders bekeken. Hij refereert hiervoor naar het boek van Lewis Carroll Epstein "Relativity Visualised". Aan de hand van voorbeelden wordt uitgelegd hoe snelheid doorheen de tijd en ruimte zich verhouden. In eerste instantie wordt dit toegelicht voor een hypothetisch flatland. Ook tijdsdilatatie, lengtecontractie en de tweelingparadox worden door Patrick uitgelegd via grafische weg.

Astrogeschiedenis (Helen Peeters)

Helen komt spreken over meteorisch ijzer. Hoe weten we dit? Hiervoor kijken naar de samenstelling van het materiaal ondermeer naar ijzer en nikkelgehalte. Dit gebeurt door middel van XRF (X-stralen diffractie) of CT scan. Onder andere in graven in het oude Egypte zijn sieraden gevonden van meteorisch ijzer. Ook in het graf van Toetanchamon zijn voorwerpen teruggevonden gemaakt uit meteorisch ijzer waaronder een dolk. Waarschijnlijk was deze afkomstig uit het Mitanni-rijk van enkele eeuwen ervoor dat als erfstuk in het graf werd gelegd. Gezien het ijzertijdperk pas later begon kan men stellen dat het ijzer afkomstig was van andere bronnen, en dus mogelijks van meteoren. In het graf van Toetanchamon bevinden zich twee bijzondere objecten die aantonen dat de oude Egyptenaren materialen met een kosmische oorsprong hoog waardeerden. Het hart van zijn ceremoniële borstplaat wordt gevormd door een geelgroene scarabee van Libisch Woestijnglas, een materiaal dat 29 miljoen jaar geleden ontstond door een krachtige meteorietinslag in de Sahara, op de grens tussen Libië en Egypte. De enorme hitte van deze impact deed het woestijnzand smelten tot een zuiver silicaatglas, waarin wetenschappers sporen van het hogedrukmineraal reidiet hebben aangetroffen. Naast dit glaswerk werd bij de mummie een ijzeren dolk gevonden die in een tijdperk voor de ijzersmelting technologisch onmogelijk werd geacht. Chemische analyse met XRF heeft uitgewezen dat het lemmet hoge concentraties nikkel en kobalt bevat, wat een onmiskenbaar bewijs is voor meteorisch ijzer. De samenstelling van het metaal vertoont een exacte match met de Kharga-meteoriet, die honderden kilometers verderop in de woestijn werd gevonden. De Egyptenaren noemden dit materiaal veelzeggend 'ijzer uit de hemel', wat bewijst dat zij de astronomische herkomst van deze objecten herkenden.

In de 17e eeuw, specifiek in het jaar 1621, viel er in de Punjab-regio in India (onder de Mogol-keizer Jahangir) een meteoriet. De keizer, die een grote belangstelling had voor natuurverschijnselen, liet het gloeiende metaal opgraven en beval zijn hofsmid om er twee zwaarden en een dolk van te smeden. Hoewel het materiaal te bros was, lukte het hen door het te mengen met een kleine hoeveelheid aards ijzer om wapens van uitzonderlijke kwaliteit te maken.

Aan de andere kant van de wereld, op Groenland, maakten de Inuit (Eskimo's) al eeuwenlang gebruik van de enorme Cape York-meteoriet. Zonder de technologie om ijzer te smelten, gebruikten zij koude smeedtechnieken: ze sloegen met stenen kleinere fragmenten van de meteoriet af om deze plat te hameren tot messen, speerpunten en harpoenen. Deze "ijzerbergen" waren voor de Inuit zo essentieel voor hun overleving dat zij hun hele technologische ontwikkeling baseerden op dit ene kosmische geschenk. In 1894 werd de locatie door de Amerikaanse poolreiziger Robert Peary ontsloten, waarna de kosmische fragmenten naar het American Museum of Natural History werden overgebracht. We bedanken Helen met een mooi geschenk.

Verslag VVS Contactraad (Walter/Dany)

Walter en Dany waren aanwezig op de VVS contactraad die doorging bij Mira in Grimbergen. Het materiaal voor de sterrenkijkdagen werd uitgedeeld. Daarna werd gestart met een algemene introductie en voorstelling van de aanwezigen. Via een enquête werd er gepolst naar de tevredenheid over VVS en toekomst.

De Werkgroep Zon heeft een eigen website. Bedoeling is de werking proactiever te maken door bvb een elektronisch waarnemingsformulier die onmiddellijk verwerkt worden. Verder zal er meer aandacht zijn voor fotografische methoden zoals Sol'Ex en het ruimteweer.

Er is gesproken over de sterrenkijkdagen met info over mogelijke observaties, promotie van gebruik EAA zoals Seestar en Dwarf.

Als laatste werd er gesproken over de nieuwe VVS website die moderner wordt met de mogelijkheid om direct lid te worden met een knop "wordt lid". De vraag werd gesteld om een korte handleiding voor beginners te schrijven zoals bv. aankoop eerste kijker, die dan op de site zullen komen. Men wil verder Facebookachtige toestanden vermijden en de huidige mogelijkheden voor VVS leden zullen ongeveer dezelfde blijven, maar met een betere beveiliging.

Praktische afspraken sterrenkijkdagen (Dany)

Dit jaar zullen 24 verenigingen deelnemen aan de VVS sterrenkijkdagen. De sterrenkijkdagen gaan door op 21 februari en vinden plaats aan de Demerbrug te Langdorp. We zullen er staan vanaf 18h.

Dany heeft reclame gemaakt via Uit in Vlaanderen (zie deze [link](#)) en er is ook promotiemateriaal voor op te hangen in scholen, bibliotheken, ...

Volgende leden hebben reeds toegezegd: Johan R, Patrick, Dany, Rita, Dirk, Walter, Pascal

Bloesemwandeling Nocturne wandeling (Walter)

De stad Aarschot heeft ons opnieuw gecontacteerd om deel te nemen aan een activiteit. Ik heb eerder via Whatsapp gevraagd naar deelname en 3 leden hebben toegezegd nl Walter, Philip en Dany.

Praktisch <https://hetgasthuis.be/voorstelling/4597/nocturnewandeling>

- Zaterdag 11 april 2026
- Het is een wandeling doorheen bloesems
- Start: 20u30
- Vertrek en aankomst: Bloesembar, geopend vanaf 17u
- Locatie Bloesembar: 50.95912, 4.786527

Kosmische vrijdag (Johan L, Lieven, Pascal)

Volgende Kosmische Vrijdag vindt plaats op vrijdag 10 april om 19h30. De pastorijzaal is gereserveerd door Bart.

Lezingen en activiteiten

Datum	Activiteit	Plaats	Onderwerp	Onderwerpen
2de helft februari	Mercurius gunstige avondverschijning		Beginners waarneming	
9-2-26	Lezing	Maastricht	Lezing	De impact van AI op onze planeet door Dr Roel Dobbe (20h) Walter en Pascal
17-2-26	Ster bedekking door Felicia 294		Gevorderde waarneming	
21-2-26	Sterrenkijkdagen 2026	Langdorp	Helios evenement	VVS Sterrenkijkdagen
24-2-26	Lezing	Sint Gillis Waas	Lezing	Ferdinand Verbiest: een Vlaamse Jezuïet wordt mandarijn-astronoom door Veerle de Vos in GC De Route (14h). Verplicht in te schrijven
25-2-26	Hesiodus straal op de maan		Beginners waarneming	
26-2-26	Lezing	Genk	Lezing	Cosmic Cafés Cosmodrome Genk; Koen Geukens, Artemis Update om 19h30
8-3-26	Werkgroep Zon	Grimbergen	Vrijwilligers evenement	Bijeenkomst Werkgroep Zon
8-3-26	Maandelijke vergadering	Averbode	Vergadering	Mars roover workshop (Lieven) / Kwartier
26-3-26	Lezing	Genk	Lezing	Cosmic Cafés Cosmodrome Genk; Toon Verlinden (Nerdlad); Boekbespreking Code Rood om 19h30 (best vooraf inschrijven)
28-3-26	Algemene vergadering VVS	Grimbergen	Vrijwilligers evenement	Jaarlijkse algemene vergadering van VVS
10-4-26	Kosmische vrijdag	Averbode	Vergadering	Johan L, Lieven en Pascal stellen agenda op
11-4-26	Bloesemwandeling Stad Aarschot	Gelrode	Vrijwilligers evenement	Nocturne wandeling in Gelrode. Deelname Walter, Philip, Dany
12-4-26	Maandelijke vergadering	Averbode	Vergadering	Spectroscopie (Hugo Vd Broeck VVS Werkgroep Spectroscopie) / Kwartier
23-4-26	Lezing	Mol	Lezing	Jef Ongena; De oerknal en Georges Lemaitre; Tabloo Mol (19h30)
25-26-4-26	44 Nysa in M44 (fotografisch)		Gevorderde waarneming	
9-5-26	ATT Essen	Essen (D)	Vrijwilligers evenement	Jaarlijkse astronomiebeurs te Essen
10-5-26	Maandelijke vergadering	Averbode	Vergadering	De schaal van Kardashev en Seti (Patrick) / Kwartier Eclips (Locaal in België)
14-6-26	Maandelijke vergadering	Averbode	Vergadering	Wetenschap (Fernando) / Kwartier
15-16-6-26	ROS Serbannes	Serbannes (F)	Vrijwilligers evenement	Rencontres des Observateurs Solaires: à Serbannes (F)
midden juni	Mercurius gunstige avondverschijning		Beginners waarneming	
midden juni - midden juli	Lichtende nachtwolken		Beginners waarneming	
27-6-26	Aten planetoïde 152637 dicht bij aarde		Gevorderde waarneming	
5-7-26	Zonnekijkdag	Averbode	Helios evenement	VVS Zonnekijkdag aan 't Moment Averbode
